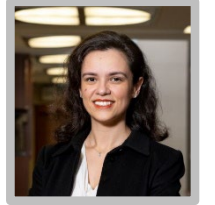

Lisanslı Elektrik Santrallerinde Proje Sahibi Değişiklikleri

27 MAYIS 2025

Elektrik üretimi, Türk elektrik piyasasında liberalleşme yönünde adımların atıldığı ilk günden bu yana, yatırımcı ilgisinin yüksek olduğu, dinamik bir sektör olmuştur. Sıfırdan geliştirilen projelerin yanı sıra, üretime geçmiş ve belli bir süre faaliyetlerini sürdürmüş santrallerin el değiştirmesi de sıklıkla karşılaşılan bir durumdur. Söz konusu proje sahibi değişiklikleri, santralin varlık devrine konu olması veya lisans sahibi şirketin paylarının devri şeklinde gerçekleşebilmektedir. Bu yazımızda, lisanslı projelerde proje sahibi değişikliklerine dair yöntemlere ve bunlara ilişkin mevzuatsal kısıtlamalara değindik.

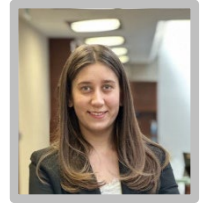

Nazlı Başak Ayık
Müşavir

Pay Devri Yöntemiyle Proje Sahibi Değişikliği

Bir ticari faaliyet olarak elektrik üretimi, T.C. Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu ("EPDK") tarafından verilen bir lisans çerçevesinde gerçekleştirilmektedir. Lisans, inşaat döneminden hemen önce verilmekte olup bir yatırımcının lisans almaya hak kazanabilmesi için tamamlanması gereken, sahanın kullanım haklarının elde edilmesi, imar planlarının kesinleşmesi, proje onayları gibi süreçler bir önlisans altında gerçekleştirilmektedir.

Önlisans ve lisans sahibi şirketler ekseriyetle özel amaçlı şirket olarak kurulduğundan, ilgili projenin devrindeki en yaygın yöntem, ilgili santralin münferiden devri yerine, şirket paylarının tamamının devri şeklindedir. Ancak bu tür devirler mevzuatta tamamen serbest bırakılmamış, bazı haller bakımından tamamen yasaklanmış, bazı haller bakımındansa onaya veya bildirim tabi kılınmıştır.

Gökçe Laleoğlu
Avukat

Önlisans Dönemine İlişkin Pay Devri Kısıtlamaları

Elektrik üretiminin ulusal güvenlik ve kamu yararı boyutu değerlendirildiğinde, kısıtlı şebeke imkanlarının en etkin şekilde değerlendirilmesi önem taşımaktadır. Bu doğrultuda EPDK, lisans hakkının sürekli el değiştiren bir niteliğe bürünmesinin önüne geçmek ve elektrik santrallerinin gecikmeksizin devreye alınmasını sağlamak üzere, önlisans aşamasında pay devirlerini büyük ölçüde kısıtlamıştır.

Aşağıdaki tablo, önlisans sahibi tüzel kişi nezdinde doğrudan veya dolaylı olarak gerçekleşecek pay sahipliğine ilişkin değişiklikler bakımından Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliği'nde ("Yönetmelik") öngörülen düzenlemeleri özetlemektedir:

Durum	Uygulanacak kural
Pay sahibinin vefatı veya iflası	Devir serbest, devirden itibaren 6 ay içinde EPDK'ya bildirilmesi zorunlu.
Halka açık tüzel kişilerin halka açık olan paylarında veya halka açık tüzel kişi ortağı bulunan tüzel kişinin bu ortağının halka açık paylarında meydana gelen ortaklık yapısı değişiklikleri	Devir serbest, devirden itibaren 6 ay içinde EPDK'ya bildirilmesi zorunlu.
Önlisans sahibinin tesisinin uluslararası antlaşmalar kapsamında kurulması öngörülen bir tesis olması	Devir serbest, devirden itibaren 6 ay içinde EPDK'ya bildirilmesi zorunlu.
Önlisans sahibi bir tüzel kişinin ortaklık yapısında, yurt dışında kurulmuş olan ortakların ortaklık yapılarında oluşan değişiklikler sebebiyle gerçekleşen dolaylı pay sahipliği değişiklikleri	%10 ve üzeri ise EPDK onayına tabi. %10'dan daha düşük bir oranda ise kısıtlama yok. Her durumda ortaklık yapısı değişikliğinden itibaren 6 ay içinde EPDK'ya bildirilmesi zorunlu.
Önlisans sahibi tüzel kişi ile bu tüzel kişinin doğrudan veya dolaylı tüzel kişi ortaklarının paylarının halka arz edilmesi kapsamında, önlisans sahibi tüzel kişinin ortaklık yapısında oluşacak ortaklık yapısı değişiklikleri	Devir serbest, devirden itibaren 6 ay içinde EPDK'ya bildirilmesi zorunlu.
Pay sahiplerinin rüçhan haklarının kullanımına bağlı olarak önlisans sahibi tüzel kişinin mevcut ortakları arasında oluşan pay değişiklikleri sebebiyle, önlisans sahibi tüzel kişinin ortaklık yapısında gerçekleşen ortaklık yapısı değişiklikleri	Devir serbest, devirden itibaren 6 ay içinde EPDK'ya bildirilmesi zorunlu.
Önlisans sahibi tüzel kişinin önlisansına derç edilmiş tüm dolaylı pay sahiplerinin pay oranları değişmeksizin doğrudan ortak haline gelmesi sonucunu doğuran değişiklikler ile tüm doğrudan pay sahiplerinin pay oranları değişmeksizin dolaylı pay sahibi haline gelmesi sonucunu doğuran değişiklikler	Doğrudan ise EPDK onayına tabi. Dolaylı ise, %10 ve üzeri olması durumunda EPDK onayına tabi. Dolaylı ve %10'dan daha düşük bir oranda ise kısıtlama yok. Her durumda ortaklık yapısı değişikliğinden itibaren 6 ay içinde EPDK'ya bildirilmesi zorunlu.
Özelleştirme programında yer alan önlisans sahibi tüzel kişinin kamu uhdesindeki paylarının satış veya devri nedeniyle ilgili önlisans sahibi tüzel kişinin yapısında oluşan değişiklikler	Devir serbest, devirden itibaren 6 ay içinde EPDK'ya bildirilmesi zorunlu.

Önlisans sahibi tüzel kişinin ortaklık yapısında kontrol değişikliği oluşturmayacak şekilde yapılan pay değişiklikleri	Doğrudan ise EPDK onayına tabi. Dolaylı ise, %10 ve üzeri olması durumunda EPDK onayına tabi. Dolaylı ve %10'dan daha düşük bir oranda ise kısıtlama yok. Her durumda ortaklık yapısı değişikliğinden itibaren 6 ay içinde EPDK'ya bildirilmesi zorunlu.
Sermayesinin yarısından fazlası doğrudan veya dolaylı olarak kamu kurum ve kuruluşlarına ait olan önlisans sahibi tüzel kişilerin ortaklık yapısında, kamu kurum ve kuruluşu niteliğini haiz ortak dışında yeni ortak alınmamak kaydıyla, sermaye artışı ve/veya ortakların değişmesinden kaynaklanan ortaklık yapısı değişiklikleri	Doğrudan ise EPDK onayına tabi. Dolaylı ise, %10 ve üzeri olması durumunda EPDK onayına tabi. Dolaylı ve %10'dan daha düşük bir oranda ise kısıtlama yok. Her durumda ortaklık yapısı değişikliğinden itibaren 6 ay içinde EPDK'ya bildirilmesi zorunlu.
Türk Ticaret Kanunu kapsamında, önlisans sahibi tüzel kişi ile bu tüzel kişinin doğrudan ve dolaylı tüzel kişi ortaklarının kendi paylarını iktisap etmesi sonucu, önlisans sahibi tüzel kişinin ortaklık yapısında gerçekleşen değişiklikler	Doğrudan ise EPDK onayına tabi. Dolaylı ise, %10 ve üzeri olması durumunda EPDK onayına tabi. Dolaylı ve %10'dan daha düşük bir oranda ise kısıtlama yok. Her durumda ortaklık yapısı değişikliğinden itibaren 6 ay içinde EPDK'ya bildirilmesi zorunlu.
Yurt dışında kurulmuş tüzel kişilerce veya bu tüzel kişilerce kontrol edilen ve Türkiye'de kurulmuş tüzel kişiler tarafından, yurt dışı kaynak kullanılması suretiyle önlisans sahibi tüzel kişilikte gerçekleştirilen pay edinimleri	Doğrudan ise EPDK onayına tabi. Dolaylı ise, %10 ve üzeri olması durumunda EPDK onayına tabi. Dolaylı ve %10'dan daha düşük bir oranda ise kısıtlama yok. Her durumda ortaklık yapısı değişikliğinden itibaren 6 ay içinde EPDK'ya bildirilmesi zorunlu.
Önlisans sahibi tüzel kişinin ortaklık yapısında doğrudan veya dolaylı paya sahip olan ve eşler ile aralarında birinci derece kan hısımlığı bulunan gerçek kişiler arasında yapılan pay devirleri sonucunda önlisans sahibi tüzel kişinin ortaklık yapısında gerçekleşen değişiklikler	Doğrudan ise EPDK onayına tabi. Dolaylı ise, %10 ve üzeri olması durumunda EPDK onayına tabi. Dolaylı ve %10'dan daha düşük bir oranda ise kısıtlama yok. Her durumda ortaklık yapısı değişikliğinden itibaren 6 ay içinde EPDK'ya bildirilmesi zorunlu.
Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu tarafından yönetimine el konulan önlisans sahibi tüzel kişinin ortaklık yapısında gerçekleşen değişiklikler	Devir serbest, devirden itibaren 6 ay içinde EPDK'ya bildirilmesi zorunlu.
YEKA için verilen önlisanslarda önlisans sahibi tüzel kişinin ortaklık yapısı değişiklikleri	Devir serbest, devirden itibaren 6 ay içinde EPDK'ya bildirilmesi zorunlu.

Önlisans sahibinin kendi veya diğer bir tüzel kişi bünyesinde tüm aktif ve pasifleri ile birlikte birleşmesi	Her durumda EPDK onayına tabi. Onay verildikten sonra işlemin 6 ay içinde tamamlanmaması halinde izin geçersiz hale gelir. Onay kararında herhangi bir yükümlülüğe yer verilmesi halinde süre tayin edilir.
Önlisans sahibinin tam veya kısmi olarak bölünmesi	Her durumda EPDK onayına tabi. Onay verildikten sonra işlemin 6 ay içinde tamamlanmaması halinde izin geçersiz hale gelir. Onay kararında herhangi bir yükümlülüğe yer verilmesi halinde süre tayin edilir.
Önlisans sahibi nezdinde yukarıdaki durumlar dışında kalan her türlü ortaklık yapısı değişikliği	Yasak. Yasağa rağmen veya EPDK onayı alınmadan ortaklık yapısında değişiklik meydana gelirse önlisans iptal edilir.

Son olarak, her ne kadar Yönetmelik'te onay gerektirmeyen işlemler bakımından bildirim yeterli görünse de, EPDK tarafından yayımlanan Önlisans ve Lisans Tadil Başvuruları İle Birleşme, Bölünme, Tesis/ Proje Devri Onay Başvurularında Sunulması Gereken Bilgi ve Belgeler Listesi'nde, önlisans sahibi tüzel kişiler için planlanan ortaklık yapısı değişikliğinin istisna kapsamına girip girmediğinin belirlenmesi için yapılacak başvurularda sunulması gereken bilgi ve belgeler ayrıca düzenlendiğinden, istisna kapsamında yer aldığı düşünülen bir işlem için dahi, ilgili pay devrinden önce EPDK'ya başvurulması gerektiği anlaşılmaktadır.

Lisans Dönemine İlişkin Pay Devri Kısıtlamaları

Önlisans döneminin aksine, lisans dönemine gelindiğinde artık proje geliştirme aşaması tamamlanmış olup inşaat aşamasına geçildiğinden, kapasite tahsisine yönelik endişeler de hafiflemektedir. Bu doğrultuda düzenleyici otorite, önlisans sahibi tüzel kişilerin aksine, lisans sahibi tüzel kişilerin pay sahipliği değişikliklerine daha esnek yaklaşmıştır.

Yönetmelik Madde 52(2) uyarınca, elektrik üretim lisansı sahibi tüzel kişilerin, birleşme ve bölünme haricindeki ortaklık yapısı değişiklikleri serbest olup herhangi bir EPDK onayına tabi değildir. Bununla birlikte, bu tür değişikliklerin 6 ay içerisinde EPDK'ya bildirilmesi ve gerekmesi halinde bu süre içerisinde lisans tadil talebinde bulunulması zorunludur. Bu zorunluluğun yerine getirilmemesi durumunda idari para cezaları gündeme gelmektedir.

Birleşme ve bölünme işlemleri bakımındansa, yukarıda önlisans sahipleri için özetlenen hususlar, lisans sahipleri bakımından da geçerlidir.

Varlık Devri Yöntemiyle Proje Sahibi Değişikliği

Elektrik tesislerinin varlık devrine konu olması, beraberinde önlisans veya lisans devrini de gerektirmektedir. Elektrik piyasası mevzuatı kural olarak önlisans ve lisans devrini yasaklamış olmakla birlikte, aşağıdaki hallerin önlisans veya lisans devri olarak nitelendirilmeyeceğini düzenlemiştir:

- Önlisans veya lisans sahibinin Yönetmelik kapsamındaki hak ve yükümlülüklerini Türk Ticaret Kanunu uyarınca birleşme veya bölünme yoluyla başka bir tüzel kişiye devretmesi,
- Lisans sahibinin Yönetmelik kapsamındaki hak ve yükümlülüklerini aynı ortaklık yapısı ile kurulan başka bir tüzel kişiye EPDK onayını müteakip devri,

- Lisans kapsamındaki tesisin, EPDK onayını müteakip, satış, devir veya kiralama gibi kullanım hakkının değişmesi sonucunu doğuran bir işlemle başka bir tüzel kişiye devri,
- Lisans sahibine bankalar veya finans kuruluşları tarafından sınırlı veya gayri kabili rücu proje finansmanı sağlanması halinde, sözleşme hükümleri gereği, bankalar veya finans kuruluşlarının EPDK'ya bildirimde bulunması ve gerekçelerinin EPDK tarafından uygun bulunması halinde, santralin başka bir tüzel kişiye, lisans sahibi tüzel kişinin lisansı kapsamındaki tüm yükümlülüklerini üstlenmesi şartıyla devri,
- İcra takibi sonucu satışın kesinleşmesi üzerine, satışa konu santrali satın alan tüzel kişinin başvurması ve başvuru kapsamındaki yükümlülüklerini yerine getirmesi hâlinde santralin devri.

Yukarıda belirtilen durumlarda, santralin yeni sahibine, EPDK tarafından eskisinin devamı niteliğinde yeni bir önlisans veya lisans düzenlenerek verilmektedir.

Sonuç

Lisanslı santrallerde proje sahibi değişiklikleri, pay devri veya varlık devri yoluyla gerçekleştirilebilmektedir. Her durumda, ilgili kısıtlamalar ve EPDK nezdinde işletilmesi gerekli süreçler dikkatle incelenmelidir. Başarılı bir kapanış sağlamak için teknik, hukuki ve idari gerekliliklerin bütüncül bir yaklaşımla değerlendirilmesi önem taşımaktadır.